

Innspill til UH-lovutvalget

Innledning

Det norske høyere utdanningssystemet utdanner flere enn noen gang tidligere. Kompetansen som studentene oppnår i norske høyskoler og universiteter, må være av høy kvalitet. Arbeidsmarkedet er i rask endring, og det er viktig at universitetene og høyskolene evner å tilpasse seg omstillingene vi ser på arbeidsplasser, i bransjer og sektorer. Arbeidslivet etterspør både mer spisskompetanse rettet inn mot enkelt næringer og bransjer, men også tverrfaglige og bredere kompetanser. Det er viktig at UH-institusjonene tar et større ansvar for folks muligheter til livslang læring. For å få dette til, må pådriveransvaret ligge i arbeidslivet, samtidig som samarbeidet mellom utdanningstilbydere og arbeidslivet må styrkes.

Innspill

NHO vil komme med følgende konkrete innspill til utvalget nå i slutfasen av utvalgets arbeid, etter dialog med egne landsforeninger og medlemmer:

1. Ordningen med at statlige og ikke-statlige aktører behandles likt, må videreføres gjennom en felles lov. Det er generelt behov for en forenkling av regelverket. Det er behov for mer fleksibilitet og mindre rigide strukturer.
2. Lovutvalget bør se på hva det betyr å være et universitet i Europa når det kommer med sine anbefalinger om retter og plikter vis a vis ulike institusjonskategorier. NHOs medlemmer i UH-sektoren ønsker gjerne å definere et universitet som en institusjon med minst ett fagområde som tildeler PhD.
3. I større grad enn i dag bør det kreves at institusjonen har et systematisk internasjonalt samarbeid for å oppnå akkreditering.
4. Det er viktig at private aktører må beholde sin institusjonelle autonomi. Det er blant annet viktig å se på rollen til og innslaget av rammeplaner. Autonomien må fortsatt sees i sammenheng med et velfungerende og kompetent tilsyn.
5. Under §1-3. Institusjonenes virksomhet. Legg til et punkt j) Samarbeide med arbeids- og næringsliv. Det er viktig å stille krav om et systematisk samarbeid med arbeids- og næringsliv for å opprettholde institusjonsakkreditering eller bli akkreditert institusjon. Institusjonene må systematisk arbeide for å kvalitetssikre samarbeidet med arbeids- og næringsliv, både på institusjonsnivå og programnivå. Dette må også omfatte etter- og videreutdanning.
6. Ansattmobiliteten mellom akademia og øvrig arbeidsliv er i dag for liten, blant annet pga. stillingskategoriene og kompetansekravene i UH-sektoren. I den grad lovarbeidet kan bidra til å legge til rette for økt mobilitet mellom sektorer bør dette prioriteres. NHO ønsker nye stillingstyper og - kategorier for personer med erfaring fra arbeidslivet utenfor akademia.
7. Det er et komplisert og uklart regelverk når det gjelder organisering og finansiering av EVU, først og fremst av videreutdanning. Lovutvalget bør se på hvordan UH-institusjonene i større grad enn i dag kan være aktører for økt livslang læring. Det er viktig at EVU underlegges samme kvalitetssikringssystem som institusjonens øvrige tilbud for å sikre høy kvalitet. Institusjonene må i større grad enn i dag se EVU som en del av sitt ordinære studietilbud.
8. Masterforskriften kan begrense fler- og tverrfaglighet. Masterforskriften stiller relativt strenge krav til faglig fordypning på bachelornivå innen mastergradens fagområde. Det kan i mange tilfeller være gode grunner til et slikt krav, for å sikre at alle som starter på en mastergrad har tilstrekkelig faglig bakgrunn til å kunne gjennomføre graden. Men samtidig kan det hindre utvikling av nye mastergrader som i større grad

- tar innover seg at arbeidslivet kan ha behov for kandidater med mer variert og tverrfaglig bakgrunn. Dagens masterforskrift kan også virke begrensende på muligheten til å rekruttere studenter med en internasjonal bakgrunn til mastergradsprogrammer. Mange ellers svært gode kandidater kan mangle tilstrekkelig omfang og fordypning i de samme fagområdene fra bachelornivå.
9. Det er i dag regulert hvilke institusjoner som kan tilby tradisjonelle embetsstudier, som for eksempel rettsvitenskap. Det er her behov for en oppmykning av regelverket.
 10. Dagens UH-lov har relativt rigide reguleringer av eksamensrelaterte spørsmål – inklusive sensurkrav og frister, klagerettigheter, klagebehandling, krav til sensorveiledning, etc. – som alle synes å ta utgangspunkt i "tradisjonell" skoleeksamen, men som i sin form gjelder alle former for tellende vurdering. I sum gjør disse reglene det vanskelig å ta i bruk alternative og mer varierte vurderingsformer, som i større grad kan bidra til en helhetlig og god vurdering av studentenes kunnskaper og ferdigheter.
 11. Når det gjelder undervisningsformer, omtales kun forelesninger i loven og med krav om at disse skal være offentlige om ikke forelesningens art krever noe annet (og styret derfor gir mulighet for begrenset tilgang). I våre dager er andre og mer studentaktive undervisningsformer utbredt og lovens vekt på forelesninger og krav om offentlighet har mindre relevans.